

Jan Štainbruch

Edessa

KNIHA PRVNÍ

BRATRSTVO STŘÍBRNÝCH MEČŮ

Jan Štainbruch

EDESSA

kniha prvá:

Bratrstvo

stříbrných mečů

Knihu věnuji Tondovi a Betce.

Poděkování Evě Kaiserové a Janě Gio.

Autor

Vydalo nakladatelství JONATHAN LIVINGSTON, s.r.o.
v Praze 2014.

Elektronické vydání první.

ISBN epub 978-80-87835-61-6

ISBN mobi 978-80-87835-62-3

ISBN PDF 978-80-87835-68-5

část první: **MEDIKUS**

Kapitola prvá, ve které se nám představuje medikus Falko, který sice hned po ránu vydělá solidus, ale poté se přichomýtně k vraždě a je přinucen k nekromancii.

Universita v Harránu je spolu s Al Ashar a Alma mater jednou ze tří vysokých učeních na širém Světě... fakulta má zřízené po Bouloňském vzoru, kdy však chybí fakulta teologická. Jest nepodřízena žádné světské ni církevní moci...

*Milyjón, zápisky kupce Benátského
Lorenza o jeho cestě do Kitaje*

Červnové slunce se vyhouplo nad obzor, první paprsky si prorazily cestu mezi věží katedrály svatého Šimona a minaretem Mansúrovy mešity, a pronikly rybí blánou vyplněným oknem do pokoje, ve kterém spali dva mladíci. Místnost nesla všechny znaky mládeneckého příbytku, kde chybí jak ženská ruka, tak ženské oko. Truhly nesloužily tak, aby se šaty odkládaly do nich, ale na ně. Podobné určení měly židle, jejichž opěradla se výborně hodila k pověšení punčoch. Psací pulty potom více než k psaní a pročítání učených knih používaly se jako jídelní stoly a stály na nich cínové poháry na víno. Jen tři postele zjevně sloužily svému účelu, tedy dvě, neboť jen ty byly obsazeny těly dvou mladíků, oblečených pouze do spodních košil. Třetí pak byla plná rozličných kabel, velkých kružidel, úhloměřů a jiných nástrojů, jejichž určení zůstalo laikovi neznámo.

Přestože množství vinných amfor a zbytky vína ve pohárech svědčily o tom, že se mladí pánové včera trochu veselili, sluneční paprsky je probudily takřka okamžitě. Mladý organismus dokázal s následky pitky účinně bojovat, a přestože si mladíci mnoho neodříkali, jejich osudem dosud byla tvrdá práce, která začínala brzy zrána.

Jeden z nich - ten blondatý - uchopil číši do půli plnou vína a hlasitě si vykloktal. Doušek pak vyplivl otevřeným oknem na střechu přístavku. Zamžoural do slunce a pravil:

„Sice máme každý měsíc co dělat, abychom zaplatili domácímú činži, ale tahle rána... nedokončil, sepjál ruce, poklekl a dívaje se na siluetu katedrály začal odříkávat Zdrávas. Druhý mladík učinil totéž kleče vedle postele.

***

„Pojď do lázní, Viléme,“ navrhl jsem. „Máme před sebou dlouhý den.“ Potom jsme oba popadli oblečení do náruče, přes rameno si hodili mošny a se smíchem vyběhli jen v košilích na liduprázdnou ulici, která se ještě nořila do stínu. K lázním svaté Magdaleny to bylo jen přes dva bloky a za chvíli jsme se již nazí cachtali v teplé vodě.

Harrán neměl, protože k němu vedl jen jeden aquadukt a druhý se teprve opravoval, dost vody na to, aby si patricijové mohli zřizovat vlastní lázně tak, jako tomu bylo zvykem na severu. Navíc díky univerzitě, množství poutníků a cestovatelů různých národů světa na hedvábné stezce bylo město plné fluktujícího a ke každé neřesti nakloněného proletariátu, takže se pán i kmán setkávali v lázních. Tam o ně pečovali, pokud měli zájem, lazebníci obého pohlaví. Takhle brzy zde žádné lazebnice vidět nebylo, neboť ty se věnovaly pití vína a oblažování hostů, kteří si navykli pořádat v lázních sympoziony do božího rána, a nyní vospávaly. Zato si nás vzal do parády jednonohý bradýřský mistr Matouš, spařil nás horkou i ledovou vodou, oškrábal nám brady a vyměnil košile a punčochy za čerstvě vyprané. Medikusové jsou cenění na celém světě, takže jsme nic neplatili. Jen jsem naškrábal mistrovi bradýřskému recept na masť, kterou si mazal pahýl, jenž mu ve vlhkém prostředí stále mokval a špatně se mu pak nosil dřevěný špalík, co měl místo končetiny. Tím však má ordinace neskončila. Byl jsem již na odchodu, když nás objevila jedna lazebnice, co šla na prévet, a za chvíli bylo okolo mě hejno rozespálých kurtizán oblečených jen do

plátěných košil a dožadujících se lékařské prohlídky. Nedivil jsem se. Dvě těhotenství a zbytek gonorea, jak má být. Jedna dívka si chtěla dítě nechat, druhé jsem slíbil odvar z jalovce. Zbytku jsem napsal rtuťovou mast, ale když jsem se začal vyptávat, jak se mohly všechny nakazit naráz, narazil jsem na hradbu mlčení. Bylo zvykem hlásit prétorovi možného původce choroby, aby mu byl propříště zakázán vstup do lázní a styk s děvčaty, ale tady jím musel být někdo významný, takže holky zarytě mlčely.

„Tak se o něj postarejte samy“, pravil jsem dotčeně. „Ale jestli to bude tahat dál po městě, nechám vám to tu zavřít, jasný...?“

„Snad byste mohl být shovívavější,“ ozval se majitel lázní, oplzlý, asi padesátiletý Řek a vtlačil mi do dlaně bezant. Bylo mi jasné, že od holek vybere za tenhle jeden nejméně dva, ale zlato mě hřálo v ruce a já byl zrovna úplně bez peněz, takže jsem jen němě kývl, schoval minci a s důstojností co možná největší odkráčel.

***

Z lázní jsme vyšli ne jako dva rozjívení kluci, co běhají po ulici bosí jen v košilích, ale jako dva učení študióзовé v talárech a s čapkami na hlavách. Já v ruce svíral dlouhou hůl Aeskulapovu, Vilém pak krátkou Jakobovu, já přes rameno kabelu, můj druh tlustý portolán. Kdyby ti, co nám prokazovali úctu, věděli, že v něm jsou obrázky nahých grizetek, které přítel prodává za džbán vína po hospodách...

Krátce, ale vřele jsme se rozloučili. Vilém odešel směrem k huti, odkud se měl svézt s nákladem do pět franckých mil vzdáleného tábora, který dělníci rozbili u opravované části aquaduktu, já jsem vyrazil do karavanseráje. Vakace byly na spadnutí, v Učení probíhaly jen reparáty a před námi byly dva měsíce, které jsme hodlali využít jak k nabrání sil, tak i peněz na další trimestr. Po něm už ze mě měl být ctihodný ranhojič a chirurg a z Viléma artifex u některé hraběcí huti.

Z Fora Baja jsem odbočil do Truhlářské ulice, potom do Kamenické a přes Prosnou jsem se dostal do Židovské čtvrti. Jda po hlavní tepně ghetta, kde skoro na každém domě hlásaly štíty vetešnictví, zastavárnu nebo peněžoměnectví, uviděl jsem u malého průchodu, vedoucího do vedle ležící vykřičené čtvrti, hlouček lidí. Jeden z nich mě spatřil a zvolal:

„Doktore, honem. Máme tu zraněnou!“

Prošel jsem davem a přiklekl k tělu. Tu dívku jsem poznal – byla to Markéta, jedna z nejmladších a nejhezčích kurev vedlejší čtvrti. Co tady, kam pánové chodili spíše prodávat své věci, aby měli na zábavu a na děvky, dělala, jsem pochopil z dlouhé krvavé stopy, jež vedla od průchodu. Celou dolní část živůtku a předek sukně měla zkrvavené. Někdo ji napadl a ona se poraněná odplazila do míst, kde byla větší naděje, že ji v tuto ranní hodinu někdo najde.

***

„Co jí je, doktore?“ zeptal se mě muž v mnišské kutně s kapucí, který u ní klečel. Moje oči nedokázaly v krvavé kaši na jejím břiše rozlišit, co je potrhaná látka a co zranění.

„Skrýjte ji pláštěm, otče,“ řekl jsem, nahmatávaje dívčin tep. Její srdce dosud bilo. Otázka zněla, jak dlouho to ještě vydrží. Mnich zvedl sutanu tak, že oči zvědavců neviděly, jak odhrnuje suknici a spodničku. To, co jsem spatřil, mě šokovalo. Asi to na mně bylo vidět, protože mnich pozvedl látku, aby se sám přesvědčil.

„Někdo jí...“ začal.

„Tiše,“ skočil jsem mu do řeči. „Ano, je tomu tak. Nemůžu s tím nic dělat. Ve své podstatě je již mrtvá. Bůh jí dopřál alespoň milosrdenství mdloby, ale je otázka, jak dlouho už takhle trpí. Mohlo se to stát klidně před dvěma hodinami. Rána příliš nekrvácí.“

„Škoda, kdyby se ještě na chvíli probrala, mohla nám říci, kdo, nebo co ji napadlo.“

„Už vykrvácela, otče. Neprobere se,“ odvětil jsem s prsty na dívčině zápěstí, které přestávalo pulsovat.

„A vy neznáte, doktore, nějakou metodu, jak jí naposledy otevřít oči?“

„Možná znám,“ pravil jsem po chvílce přemýšlení. Již o dvou vakacích mě vzal do učení ctihodný doktor Alfieri, takto podvodník a zločinec, který po obrovském skandálu, týkajícím se ukončení těhotenství některých významných žen v Edesse, musel metropoli opustit. Usadil se tedy v Harránu, avšak nikoliv jako ctihodný pedagog univerzity, ale jako doktorus bez řádné licence, který měl oprávnění jen k léčení kupců a poutníků procházejících Harránem. Krom toho si přivydělával léčbou tajných nemocí, andělíčkářstvím a výrobou elixírů. Práce pro něj mi sice přinášela ztrátu společenské prestiže, ale profesně jsem nemohl mít lepšího mistra. Práce v karavanseráji přinášela neustále podněty v podobě těžkých zranění utrpěných na dlouhých cestách, zvláštních nemocí přivlečených z povodí Tigridu nebo až od Indu a v neposlední řadě setkání s lékaři, magistry a chirurgy z Bagdádu, Isfahánu či až ze samotné Kitaje. Krom toho byl doktor Alfieri veselý společenský člověk a ač neplatil mnoho, nechal mě, ať si hezky přivydělám léčením neplodnosti. Získávaná odbornost však byla do budoucna nadevše.

Vzpomínal jsem tedy horečně, jakým způsobem bych na okamžik vrátil nebohou grizetku mezi živé. Potřeboval bych do ní vpravit kobří jed, který by její srdce ještě dokázal rozbušit. Ale nebyla schopná polykat. Pak jsem si vzpomněl na postup, který používali arabští lékaři. Když někdo utrpěl velkou ztrátu krve, spojili jeho cévy se svými, či s cévami druhé osoby. Ve dvou ze tří případů sice dotyčný stejně umřel, když jeho krev ztratila barvu a celá se zakalila, nicméně i tak na několik sekund obvykle nabyl vědomí. Sáhl jsem tedy do brašny a vyňal stříbrnou pipetu. Tu jsem sice obvykle používal k dávkování medikamentů, ale nyní mohla také dobře posloužit. Vytáhl jsem také ostrý skalpel a prořízl si žílu v lokti.

„Teď mě schovejte pořádně,“ pravil jsem k mnichovi a šroubovým pohybem jsem zasunul pipetu do své žíly. Pomalým tahem ústy jsem sál do baňky svou krev. Bylo jí tolik, že jsem si i lokl. Nechutnala špatně, ta moje krev. Odtáhl jsem nástroj od úst a ucpal ústí prstem, skalpelem rozřízl v lokti ruku Markétě a stejně pomalu, jako jsem sál, jsem tlačil svou krev do jejího těla. Tekutiny mohl být tak žejdlík. Účinek byl znát okamžitě, protože dívka začala opět krváčet z vyřezaného pohlaví.

„Můžete,“ obrátil jsem se k mnichovi.

„Děvče, pověz,“ sklonil se fráter k Markétě a hlas mu zněl naléhavě. „Pověz, kdo tě zabil, usvědč svého vraha...!“

Dívka otevřela krásné oči, do kterých jsem se i já několikrát díval. Nechápatě mrkala nevědouc, co se s ní děje. Pak uviděla mě a zorničky se jí roztáhly.

„Ty...?“

„Markéto, kdo tě zabil,“ naléhal jsem na ni.

Dívka pootevřela rty a bylo vidět, že se úporně snaží vyslovit jméno vraha.

„Mu...o...ena“ bylo jediné, co umírající dostala z úst. Oči se jí pak náhle zavřely a hlava klesla.

„Je mrtvá, otče,“ pravil jsem mnichovi a ztěžka vstal. Oslabený ztrátou krve jsem se opřel o dům, zatímco dav si mě zvědavě prohlížel. Možná tušili, co jsem skryt mnichovou sutanou prováděl.

„Z cesty!“ prořízl vzduch ostrý povel seržanta městské posádky, jejíž hlídka se objevila na rohu.

Mnich prudce vstal a popadl mě za loket. „Pojď, medikusi. Tady už nás není třeba a není nutné strávit dopoledne u výslechu na strážnici.“ Jeho slova byla rozumná, takže jsem uchopil brašnu a vydal se za ním průchodem do vykřičené čtvrti. Když jsme rychlou chůzí asi dvakrát zabočili, musel jsem se zastavit.

„Stůj, mnichu. Ztratil jsem kvůli tobě žejdlík krve. Musím se napít červeného vína, abych si zase naplnil vény.“

Mnich se zastavil. „Jasně, rozumím...“ pravil poněkud zmateně. „Ale kde teď...?“

„Zabouchej na támhle ty dveře!“ ukázal jsem na vchod do jedné špeluňky, o které jsem věděl, že by se madam nad námi mohla slitovat. Skutečně se nad fortnou otevřelo okno a vykoukla rozcuchaná ženská hlava.

„Falko, pro Kristovy rány, co tu děláš? Posledního kunčofta jsem vyhodila před chvílí, už nemám na chlapy náladu.“

„Drahá Kristýno, po tvém těle sice toužím, ale když si to nepřeješ, nechám ho nyní na pokoji. Potřebujeme se tady s přítelem napít. Otevři šenk.“

Kapitola druhá, ve které se Falko dozví v hospodě mnoho podivných věcí jak o svém společníku, tak o řečené vraždě, která podle všeho není jediná.

Na dnes dvě desítky těchto kmotrovských peleší, lázně zvaných, nachází se po městě Harránském, jehož jméno dojísta od slova hářati odvozeno jest. Většina z nich rozdělena jest na část mužskou, kde mužové pilně s lazebnicemi smilní, a na fraucimor, kde klevetám oddávají se místní ženy. Mnoho z nich však má i část společnou, kde ctihodní měšťané a počestné měštky mohou ukájet své nejnižší pudy v náručí nikoliv svých zákonných manželů a žínek, ale sousedů svých. Vždy za paraván muž s lazebnicí, neb neb manželkou bližního svého leze a tam sprostě s ní smilní. Nesmilní-li zrovna, nahý vystavuje své oudy v bazénech, chlastaje přitom vína na bečky, kdy nevím, Svatosti, která z těchto činností je Bohu více nemilá...

z dopisu papežského legáta Cassariniho papeži Alexandru

Chvíli jsme si počkali na ulici, než se Kristýna učesala a hodila na sebe denní oděv. Potom nás zavedla na dvorek, kde pod opuncií bylo několik dřevěných stolků a sedátek po arabském způsobu vybavených opěradly. Odběhla, aby se obratem vynořila se džbánem rudého vína a dvěma poháry.

„Jak jsi na tom s penězi, bratře ...?“

„Jakube,“ doplnil mnich, ale poté odevzdaně zdvihl ruce dlaněmi ke mně na znamení, že je chudým služebníkem Kristovým. Měl je pokryté jakýmsi obrazci.

„Za to si tady moc nekoupíme, není to klášter...“

„Kristýno,“ zadržel jsem šenkýřku, „skoč k Židům, určitě právě porázejí, a kup od nich kus svíčkové. Potřebuji syrové maso.“ Hodil jsem jí ranní ordinací vydělaný bezant.

„Syrové maso,“ podivila se dívka, když obratně chytila minci. „Stal jsi se nemrtvým?“

„Ne, nestal, ale ztratil jsem právě žejdlík krve, a jestli se nenajím syrového masa, stanu patrně se mrtvým,“ zasmál jsem se nuceně, protože se mi opravdu udělalo zle. V krátkosti a bez podrobností jsem jí vylíčil osud jedné z jejích kolegyň. Celá zbledla a vypořádala se z šenku na ulici.

Jen co odběhla, nechal jsem si od mnicha nalít plný pohár a mocnými doušky jsem jej vypil.

„Na své mládí jsi zkušený a znalý muž, bakaláři,“ pravil mnich, když se však vína napil jen střídmě, avšak jen střídmě. „Ta operace tam venku, znalost tohoto... ehm... domu.“

„Jsem tu třetím rokem, otče, a povolání studenta a lékaře mě naučilo znát jak místa, tak postupy.“

„Přestaň mi už říkat otče, bakaláři. Když už, tak bratře... bratře Jakube. Nejsm spojen s církví, i když můj oděv možná klame. Jsem členem jednoho bratrstva... bratrstva, které církev svatá zrovna moc v lásce nemá, i když nás kdysi samotný Svatý otec ustavil. Časy se holt mění. Alespoň, že nás má v lásce náš vévoda...“

„Vy jste,“ polkl jsem další doušek vína, „vy jste... alchymista?“

„Hm ano, říkají nám tak. My sami se nazýváme jinak, jsme řád svatého Lazara, tedy byli jsme, ale to není důležité ...“

Zamyslel jsem se. Alchymisty církev opravdu neměla v lásce. Lazarův řád byl zřízen ve stejné době, kdy se ustavili templáři a johanité, a jeho zakladatelé byli rytíři postižení malomocenstvím. Tahle dočasnost potom vedla jinak obezřetného papeže Innocence k tomu, že řád ustavil jako nezrušitelný a na věčné časy. Těhle výsady, jíž se nemohli honosit ani rytíři chrámu, ani špitálníci, se Lazarově řeholi dostalo za

předpokladu, že strašlivá nemoc se postará o obměnu členů řádu, a že díky ní v něm nebude v jedné chvíli přítomno více jak pár desítek bratří. Nicméně očekávání se plnila jen prvních několik let. Potom se počali členové řádu zázračně uzdravovat. Institut zázraku však byl z tajných důvodů Svatým stolcem odmítnut a naopak vzniklo podezření ze spolčení s ďáblem. Řád upadl do nemilosti, ale zrušit jej nebylo možné. Alespoň byl encyklikou cisterciáka Evžena, který hlídal stávající řehole, zapovězen vstup do něj křesťanským pánům. Bratří tak zůstalo devět. Tehdy. Kolik jich bylo nyní, nikdo nevěděl, protože nových členů neměli, ale kolik se jich už odebralo na pravdu boží, a kdy, zůstávalo tajemstvím.

Když se připojili k otci současného hraběte, Joscelinovi toho jména druhému, aby mu pomohli dobýt zpět Edessu, kterou rok před tím ztratil, když pak byl v průběhu tažení dobyvatel města Zenghi úkladně a protismyslně zavražděn a nakonec když Edessa padla po pouhých třech dnech a vzdala se pouhé hrstce rytířů, kteří Joscelinovi zbyli, nabylo podezření ze spolku s ďáblem síly jistoty. Krátkým breve byla nad řádem prohlášena dílčí klatba. I přesto potom hrabě udělal z bratrstva svůj poradní sbor. Papež se sice neodvážil na jednoho ze čtyř pánů východu uvalit klatbu, ale když starý hrabě zemřel, pokusil se Reynaud z Antiochie pomocí nejen vojska svého a vojáků rytířských řádů, ale i za vydatné pomoci mnohých edesských baronů, které koupil zlatem i sliby, ustavit sám sebe regentem Edessy a poručníkem nezletilého Joscelina toho jména třetího, stávajícího hraběte.

Čtrnáctiletý hrabě nedbaje na svůj věk však vytáhl do bitvy proti Reynaudovi, opřel se o po řeckém způsobu postavenou pěchotu složenou ze svobodníků a v bitvě u Furatských brodů srazil na kolena barony i s posilami špitálníků a templářů. Zabavil řádům hrady a veškerá léna a stejně naložil s barony, kteří se mu postavili. V celé Edesse jich zůstalo pouhých dvanáct.

Tehdy nastal zlatý věk přistěhovalců, osídlování půdy svobodníky, smíření všech čtyř hlavních náboženství hrabství a věk vzdělanosti, kterou šířila znovuobnovená Harránská univerzita. A za tím vším prý stálo tohle bratrstvo, kterým se počalo říkat alchymisté. Ostatně to bylo nejjednodušší vysvětlení skutečnosti, že se tak zázračně uzdravili. Ti pak i nadále žili podle své regule jako mniši, do jisté míry opovrhovali světskými statky, nežádali pro sebe žádných výhod, tedy pokud byla o tom znalost. Byli tak nenápadní, že šla dokonce již řeč, že z nich žádný nezbyl. Nicméně jeden teď seděl proti mně. Nejednalo-li se ovšem o podvodníka.

Mezitím dorazila zpět Kristýna s pěkným kouskem svíčkové. Vytáhl jsem z brašny skalpel, začal si na prkénku krájet tenké plátky a rovnou jsem si je vkládal do úst. Měl jsem hlad jako vlk, trochu se mi točila hlava, ale začínalo mi být lépe.

„Co jsi, medikusi, slyšel, když vyřkla svá poslední slova?“ chtěl vědět Jakub.

Sáhl jsem do mošny a vytáhl kousek papýru, který jsem používal na psaní receptů, a olůvko. Položil jsem si ten lístek vedle jídla a zamyslel se, potom jsem rychle načrtl několik znaků a podal to alchymistovi.

MU...O...EN...A

„Hm, já slyšel na konci spíše E,“ pravil čaroděj.

„Nevím, ale stejně nám toho moc neřekla...“

„Ne, to neřekla. Ale jedno vím jistě. Není to obyčejná vražda.“

„To je svatá pravda, bratře. Vyvrhnutých holek člověk mnoho nepotkává...“

„Já potkal už čtyři. Tři v Urfě, jedna na Turbesselu. Pokaždé děvka a pokaždé... ehm.“

„...vyvrhnutá?“

„Á... áno, tak. Zapomínám stále, žeš medikus, takže tě tenhle způsob, modus, neexcituje tolik co mě.“

Podíval jsem se na krvavý kus masa před sebou a uvědomil si, čemu bylo lůno zavražděné podobno. Taktak jsem se stihl napít vína, abych sousto zase nevydávil. Potom jsem opatrně, abych udržel obsah

žaludku na svém místě, pravil:

„Mě zas excituje, že jsi tak hojným účastníkem těchto krutých zločinů. Proč, bratře Jakube?“

„Já, já jsem ochránce hrabství, hledač pravdy. Nejen té imateriální, ale i téhle sprosté, lidské. Jsem inkvizitor...“

Chvíli bylo ticho. Potom padla z mé strany otázka, která se nabízela.

„Inkvizitor, dobrá, pomínu, že nejsi dominikán, ale jak je možné, že ses, bratře Jakube, ocitl na pravém místě takřka v pravý čas? Jak jsi věděl, co se stane, a že se tak udá zrovna v Harránu? Říkals, že předchozí vraždy byly v Urfě a na Turbesselu.“

„Hm,“ bratr Jakub se na mě zkoumavě zahleděl. „I v tobě dříme inkvizitor, medikusi. Správné otázky správnému člověku. Myslíš, že jsem ji vykuchal já?“

„Nevím, to ať zjistí městští biřicové. Ale moje otázky jsou snad nasnadě,“ pravil jsem a odstrčil prázdné prkénko.

„To ano. Odpověď má rovinu detektivní a rovinu, abych tak řekl, paranormální. Jsem přece alchymista. Že se to stane v Harránu a právě dnes mě napadlo, když jsem porovnal, co mají předchozí vraždy společné. Vždy se udály tam, kde byl velký počet lidí, kteří nebyli místní, kteří jen projížděli. Shrnuto, stalo se to tam, kde je zmatek – v Urfě to bylo v době fašingu, Velkonoc a Božího těla, v Turbesselu v době velkého turnaje pořádaného při zásnubách princezny Jolany. Harrán mě napadl kvůli začínajícím vakacím. Ještě dnes polovina obyvatel a studentů odjede a do zítřka bude město vylidněné, přitom však již nikdo nesedí ve škamnách, všichni se chystají pít a oslavovat. Však univerzita - to je horší jak vojenská posádka,“ zasmál se. Pak náhle zvážněl.

„A navíc konjunkce hvězd není dobrá...“ odmlčel se a hleděl si své dýmky, do které cpal brslenovou kůru. Když viděl můj chtivý výraz, nabídl mi váček. Kouření brslenu byla velice oblíbená, avšak zároveň drahá zábava, protože spotřeba byla veliká a nabídka nedostačující.

„Ale ty jsi, bratře Jakube, nebyl jen v Harránu. Tys byl i na místě, kde ji zabili, a dokonce v hodinu její smrti.“

„Ach, ano. To je pravda. Ale říkal jsem ti, že jsem alchymista. Podívej!“ vytáhl ze sutany krásný kousek křišťálu, jemně vybroušený do tisíců malých plošek. „Tam vidím věci, které ostatní lidé nevidí. Ani já, bohužel, nevidím budoucí děje tak jasně, abych uměl poznat přesné nároží a přesnou hodinu. Jsou to jen jakési barevné alegorie, kterými občas probleskne útržek budoucna. Již léta se učím číst v krystalu a, jak vidíš, stále mám nedostatky. Všichni je máme, to je naše podstata. Jen bohové jsou dokonalí... tys, doktore, také dokázal svým uměním dívku vrátit na náš břeh, ale Chárón ti ji zas vyrval...“

Mluvil divně o bozích v plurálu...

Kapitola třetí, kde se dozvíme o nelehké minulosti ctihodného Falka, kterýžto následně dostane od mnicha nabídku, jež se neodmítá.

Barbarossa zakous kosa, Rudobradý, zajdeš hlady...

pokřik milánské chudiny

Zapálil jsem si s požítkem čibuk a nasycen a napojen jsem se rozvalil na židli. Dokouřím a půjdu k Alfierimu, který mě už dozajista nervózně vyhlíží. Na dnešek byla plánovaná léčba neplodnosti krásné Teresy, která nešla odložit, a to jednak kvůli ovulaci, jednak proto, že Teresa odjízďela na tři měsíce do Kilikie.

„Ty nechceš vědět,“ ozval se bratr Jakub dotčeně, když jsem nijak nereagoval a zjevně byl myšlenkami jinde, „co si o té celé věci myslím?“

„Ne, nechci. Nechci s tím mít vůbec nic společného. Pevně doufám, že dneska se vidíme naposledy.“

„Čekal jsem od tak mladého, a přitom vzdělaného člověka více nadšení pro řešení téhle detektivní hádanky.“

„Pro mě to není žádná hádanka, bratře Jakube. Pro mě je to komplikace, o kterou vůbec nestojím.“

„Bojíš se?“ zeptal se sarkasticky.

„Bratře, co ty o mně víš. Nejsm odsud, je mi dvacet jedna roků a teprve tady jsem před necelými třemi lety našel klid, mír a jistotu, že když večer ulehnu, nebudou ráno pod okny stát ozbrojení mužové, nebudou hořet střechy, znásilňované ženy nebudou ječet a já se nebudu plížit úvratí neznámo kam. Pocházím z Egeru, což je místo, o které se odpradávná přeli římsí císařové a čeští králové. S každým novým císařem, s každým novým knížetem přecházela ta země do druhé ruky. Říše i království vždy měly dost sil Eger obsadit, ale nikdy dost síly jej udržet. Byla to země nikoho, země bez pána, země, která nebyla ani česká, ani německá. Tlupy zbojníků často vyslané jedním z panovníků procházely tou zemí a vraždily, loupily a znásilňovaly. A nebylo tomu jinak ani v době, kdy jsem se narodil. Vladislav, český král blahé paměti, sice pomohl Rudobradému dobýt Milán a otec byl dokonce u toho, když císař posadil Vladislavovi na hlavu královskou čelenku a přislíbil mu i vydat Eger. Obé však bez buly, bez požehnání říšských stavů. Císař miluje nejistotu, protože v nejistotě je jeho síla a slabost druhých a on netouží, aby byl někdo silný.“

Moje rodina sídlila v Egeru po staletí a i proto, abychom tam mohli dál žít, přidal se otec ke králi na jeho tažení do Itálie. Jenže po čase láska císařova vychladla, stejně jak chladne přízeň všech mocných, a s tím se vrátila ona Rudobradým milovaná nejistota jak co se regna týče, tak Egeru. A když se král Vladislav odebral do ústraní, nechal Barbarossa postavit v Egeru kamennou Falc, povýšil Eger na město a dal najevo, že pro staré svobodníky tam není místo. Náš statek byl jednoho dne vypálen, matka zmizela a my se museli pakovat. Otec se pokusil domoci se svých práv u krále, který byl ovšem už zase jen knížetem, ale u kterého? Císař přeléval svou přízeň ze Soběslava na Bedřicha, potom prosazoval Konráda... každý levoboček vstal z hnoje a vydal se do Řezna žádat českou zemi v léno. Sestry odešly do kláštera a já se jednoho dne, když mi bylo patnáct roků, vytratil z Prahy i s otcovým koněm a mečem. Musel jsem to udělat dřív, než je stihne propít. Nikdo mě nestíhal a je otázkou, zda si otec povšiml, že tam nejsem, dříve, než se vydal svou zbroj a svého oře prodat či zastavit.

Já se pak dal k císaři – ke komu jinému, nikdo jiný neměl na placení potulných rytířů - a šel ve stopách otce až do Itálie. Dvě léta jsem se tam bil, ale to už nebylo tažení jako za krále Vladislava. Do řádné bitvy jsme se my, obrnění páni, vlastně ani nedostali a jen jsme se stávali stále častěji obětí šípek lombardských kuší vystřelených ze zálohy. Jednoho dne jsem prodal meč, brnění i válečného destriera a

oblékl si roucho kajícíkovo, abych svatou poutí smyl ze sebe krev všech těch sedláků, civitas a jejich žen, které jsem zabil, mučil a na seno povalil. V Římě jsem se připojil k poutní výpravě a máje peníze, neboť jsem nebyl natolik pošetilý, abych si myslel, že mě přes moře dopraví někdo zdarma jen proto, že mám roucho kajícíkovo, odjel do Svaté země. U hrobu Pána našeho jsem došel rozhřešení, ale zároveň jsem pochopil, že ve Svaté zemi bych žít nemohl. Ten kontrast, kdy na jedné straně stáli hlady padající blouznivci bičující svá těla a nechávající se přibít na kříž, na straně druhé lakotní benátští kupci, mezi nimi pak poarabštění baroni a přehnaně bezcitní špitálníci. Tak jsem si Království nebeské nepředstavoval. A proto má pouť pokračovala do nového Říma – Antiochie a odtud přes Edessu do Harránu, kde lidé žijí ve vzájemné svornosti a kde jsem našel klid v učených knihách a v uzdravování bratří...

A poslední, po čem toužím, je změnit tento běh věcí. Myslím, že jsem si prožil dost na to, abych se mohl věnovat malým věcem, jako je uzdravování lidí, a ne se hnát do obskurních dobrodružství, na jejichž začátku je vykuchaná mrtvola. To, že jsi zde, bratře Jakube, a s tebou přišla vražda, je zlé, ale pro mě to dneškem začíná i končí.

Děkuji ti za pohoštění i za tuhle dýmku, splatils tím dluh nebohé Markéty, které jsem věnoval na tvé přání žejdlík své krve, a přeji ti hezký den.“ Prudce jsem vstal, sebral mošnu a jal se shánět Kristýnu kvůli placení, tedy spíš kvůli vrácení zbytku z mého solidu.

„Osudu neunikneš, medikusi, a stín nepřekročíš. Jdou tam, kam jdeš ty...“ zvolal alchymista popuzeně.

„Proklínáš mě?“ prudce jsem se otočil.

„Ne, ale učiním tak, jestli se okamžitě nevrátíš. Vyhlédl jsem si tě, a nemám čas ani moc hledat náhradu. Já jsem od nynějška tvůj osud...“

Než riskovat prokletí, rozhodl jsem ještě chvíli počkat, až mě ten hádavý stařec sám propustí. Přece jen asi byl alchymista. Nakvašeně jsem si tedy sedl, a s tázavým výrazem v obličeji se zadíval na mnicha.

Kapitola čtvrtá, ve které mnich zabrousí do velké politiky a sestaví družinu, která se má dobrat pravdy ohledně strašlivé smrti mladé nevěstky. Přitom nešetrně pokráčí Falkův majetek.

Zatímco obyčejný Frank svou přílbou, ze které toliko bělma ku spatření jsou, hrůzu svým nepřátelům nahání, ti, jež se jménem archanděla Lazara zaštiťují, mnohem hroznější jsou, přílbu sejmou-li. Jejich strašlivou chorobou zvrásněné tváře, kterým mnohdy nos či ucho chybí, jiný zas bílý jak smrt zcela bez ochlupení, šíří mezi našimi takovou hrůzu, že tito mnohdy své meče zahazují dříve, než je s těmito zplozenci pekla zkrříží.

Bin Júsuf

„Co mi tedy chceš, kněže. O co tu podle tebe jde...?“

„Někdo, možná bagdádský chalífa, poslal do naší země sukuba. Náš milý hrabě totiž tak úplně neoslyšel volání Lusignana po záchraně Království nebeského a tvrdě se Saladinovi vzepřel. Již žádné bezanty, žádní voli, velbloudi, muly, koně, sokoli, sůl, železo a měď nepoplynou k nevěřícím. Joscelin před pár týdny nabídl seldžukům paritu, nebo nepřátelství. Holubici, nebo meč, ale již žádného osla jako dosud. A neodvolal, i když zprávu od Tiberiady dostal...“

„Mlč, kněže,“ vyhrkl jsem. „Hrabě nemůže odmítnout platit tribut Saladinovi. Vojevůdci, který pobil čtyři pětiny jeruzalémských, vojevůdci, který svým mečem pozutínal hlavy špitálním i rytířům Chrámu... copak může jediné hrabství, a to ještě hrabství bez rytířů, vzdorovat bagdádskému chalífovi? Myslíš, že ty a tvých pár bratrů, jsou-li nějakí, zastavíte toho, kdo porazil samotného krále jeruzalémského?“

„Drž se svých léků, magistře, a do politiky se neplet'. A vlastně ani do strategie. Ano, máme se seržanty s bídou stovku jezdců, kteří mohou být zváni obrněnými, ale ty jsi zapomněl, jak jste dopadli ty a tvůj rudobradý pán v Lombardii. Neslyšels o Legnanu, kde houfy pěšáků zahaly Barbarossovy voje? Máme Červenou a Bílou legii, to je dvacet pět setnin štítovníků, stejné množství kopiníků, s Janovany dvacet houfů kušiníků a lučištníků a dobře pět centurií těžkých pěšáků. A Saláhuddín to ví a bojí se toho. Uvědom si, medikusi, že sice vyhrál, ale ne beze ztrát. Dále musí nechat dostatečně silné voje v Galileji proti Raimundovi, který mu může kdykoliv vypovědět dohodu a vrazit mu kudlu do zad, v Zajordánsku, kde stojí pevné hrady mrtvého Reynauda... Tyros se mu postavil. Naverboval sice bezprizorní křesťanské a arménské žoldáky, ale i tak nemůže postavit do boje víc jak sedm tisíců těžkých pěších a stejný počet mamlúků. Množství lehké jízdy a egyptské pěchoty mu je v regulérním boji nemnoho platné. A...“

Zhluboka se napil.

„... a dále si vezmi, kolik ho taková armáda žoldáků stojí. Těch pět set našich Janovanů stojí každé tři měsíce patnáct tisíc bezantů. A on má ze žoldnéřů, byť ne tak drahých, složenou celou armádu. Do konce roku ho bude stát milion. A ten on nemá. Výkupné a poklady, které vydrancoval, jsou pryč. Vždyť stojí v poli od Velkonoc. Joscelin naproti tomu může bojovat takřka nepřetržitě, pokud nepřekročí hranice země, neboť svobodníci jsou mu vázáni vojenskou službou.

To, co Saláhuddín potřebuje, jsou tedy peníze. A kde je vezme? Od Židů, samozřejmě. Jenže v Jeruzalémě moc Židů pogromy, co předcházely nepřátelství mezi královstvím a sultanátem, nepřežilo a bagdádští a syrští jsou podle mých zpráv už na dně s hotovostí. Co víc by se mu hodilo než malý pogrom v Edesse, aby se obřezaní sebrali a odešli do Damašku, tak jako před nimi jeruzalémští.“

„A co já s tím,“ chtěl jsem vědět.

„Tvůj čas ještě nenadešel, ale věz, že jednoho dne, dne, který se blíží, se staneš mým pomocníkem.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.